

Korset och Kronan

Nr 101/2022

Jesus säger: Håll fast vid
det du har så att ingen
kommer och tar din krona
(Upp. 3:11)

CA 10: Om nattvarden (19)

Jag vill nu avsluta denna serie artiklar om nattvarden med ett luthercitat som vår bekännelse själv anför i Konkordieformeln. Bekännelsen hänvisar till Luthers skrifter med orden:

Då efter hans död svärmarna inte har kommit fram med något nytt, vill vi för korthets skull hänvisa den kristne läsaren till dessa skrifter, på vilka vi här åberopar oss. (SKB, s. 625ff, Trigl.1004ff) [Skrifterna som nämns är "Mot de himmelska profeterna", "Att dessa ord, detta är min kropp etc. ännu står fast" samt den större och den mindre bekännelsen om nattvarden]. I den större bekännelsen skriver Luther*: [*Jag har här gjort en varsam modernisering av språket i SKB.]

93]... "De grunder, som jag stöder mig på i denna sak är följande:

94] För det första denna vår trosartikel: Jesus Kristus är till sitt väsen sann, verklig och naturlig Gud och människa, oupp-

Ordet om korset är en
dårskap för dem som går
förlorade, men för oss som
blir frälsta är det en Guds
kraft (1 Kor. 1:18)

Den gode herden
leder sina får (Joh. 10)

lösligt och oskiljaktigt förenade i en person.

95] För det andra: Guds högra hand är närvarande överallt.

96] För det tredje: Guds ord är inte bedrägligt eller talar osanning.

97] Gud har och vet många olika sätt att vara på en plats och inte bara ett enda sätt, som svärmarna raljerande påstår och som filosoferna kalla lokalt eller rumsligt.

98] Vidare: Kristi enda kropp har tre olika existensformer eller närvarosätt.

99] För det första ett gripbart och kroppsligt sätt, då han kroppsligen vandrade omkring på jorden och hans kropp var begränsad till rummet. Detta sätt kan han ännu använda när han vill, såsom han gjorde efter uppståndelsen och skall göra på den yttersta dagen. Paulus säger i 1 Tim. 6:15 *Vilken den salige (ende) Guden vid den tiden skall låta oss se*, och i Kol. 3:4 *När Kristus, ert liv, blir uppenbarad* o.s.v. På detta sätt är han inte hos Gud eller Fadern eller i himlen, som svärmarna fantiserar. Ty Gud är inte ett utsträckt rum eller en plats. Om detta närvarosätt är det fråga i de bibelställen, som svärmarna anför och som talar om att Kristus lämnar världen

och går till Fadern o.s.v.

100] För det andra kan Kristus vara på ett obegripligt och andligt sätt, då han icke begränsas av rummet, utan genomtränger alla skapade varelser, var han än vill, liksom min syn (för att använda en grov bild) genomtränger luften, ljuset och vattnet och är där utan att begränsas av rummet, eller som ett ljud eller en ton går genom luften, vattnet, brädet eller väggen och är där utan att begränsas av rummet, och som ljuset och hettan genomtränger luft, vatten glas, kristall och liknande utan att vara rumsligt begränsade, m.fl. liknande exempel. Detta sätt använde Kristus då han gick ut ur den förseglade graven, då han kom genom stängda dörrar, då han är i nattvardens bröd och vin och då han – som man tror* – föddes av sin moder o.s.v.

*[Luther hänvisar här till den då för tiden vanliga uppfattningen att Maria födde Jesus och ändå förblev jungfru. Jesusbarnet skulle då även ha fötts fram genom ett under, vilket Skriften dock inte säger något om. Det står i Bibeln endast att han avlades av den helige Ande, inte att Maria sedan för alltid förblev jungfru. Detta var dock den vanliga uppfattningen inom katolska kyrkan, den s.k. ”*semper virgo*”-synen. Luther använder här orden ”*wie man glaubt*”, ”*hoc modo creditur*”, ”*som man tror*”, ”*som det tros*”, vilket visar att detta inte är någon trosartikel för Luther. Han vill i detta sammanhang endast peka på att Jesus kan använda ett närvarosätt som är ett under, då han passerar den hårda stenen, salens väggar och Marias moderliv.]

101] För det tredje kan han vara närvarande på ett gudomligt och himmelskt sätt, när han är ett med Gud. Enligt detta sätt är alla skapade varelser honom mycket närmare och mycket lättare att genomtränga än enligt det andra sättet. Ty om han enligt det andra sättet kan vara i och hos de skapade varelserna på ett

sådant sätt, att de inte känner, berör, omsluter eller fattar honom, hur mycket mer och underbarare skall han då inte enligt detta höga tredje sätt vara i de skapade varelserna, så att de inte omsluter och fattar honom, utan i stället så, att han har dem närvarande inför sig, omsluter och omfattar dem. Ty då Kristus är ett med Gud, måste du förlägga detta hans väsen långt, långt utanför skapelsen, så långt som Gud är utanför den, men å andra sidan så djupt inne i skapelsen och så nära den, som Gud är i sin skapelse. Ty han är en oskiljbar person med Gud. Där Gud är, där måste även han vara – *annars är vår tro falsk*.

102] Men vem kan säga, hur detta går till? Vi veta verkligen att han i Gud är utanför alla skapade varelser och med Gud en person. Men hur detta går till, det vet vi inte. Det övergår vårt naturliga förnuft, ja, även änglarnas i himmelen. Det är endast känt av Gud. Då vi inte kan fatta detta, och det ändå är sant, bör vi inte förneka hans ord, innan vi kan bevisa, att Kristi kropp inte kan vara där hans ande är, och att detta sätt att vara inte är sant. Det är svärmarnas sak att bevisa detta, men det är omöjligt för dem.

103] Att Gud kan ha och känna till ännu flera sätt, som Kristi kropp är närvarande på, vill jag inte förneka. Jag vill bara visa, vilka löjliga personer svärmarna är, då de menar att Kristus bara kan vara på det första, begripliga sättet, fastän de inte ens kan bevisa, att detta strider mot vår uppfattning. Ty jag vill på inget sätt förneka, att Guds makt skulle kunna åstadkomma, att en kropp även på kroppsligt, begripligt sätt samtidigt är på flera ställen. Ty vem kan bevisa, att detta är omöjligt för Gud? Vem har sett slutet på hans makt? Svärmarna menar ju, att Gud inte förmår detta. Men vem vill tro på vad de säger? Hur kan de bevisa sitt påstående?" Så långt Luther.

Nästa nr kommer att behandla CA 11.